

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ
főszerkesztő

X. évfolyam
230. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Eul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Kedd, 1928. október 9.

AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG BAJ NÉLKÜL KERÜLT KI A VÁLSÁGBOL

A félelmetes október 7. nyugodtan telt el Bécsújhelyen

A titokzatos cseh kommunista ágenseket, akik zavart próbáltak csinálni, kellő időben letartóztatták

— Az Estilap eredeti távirata —

Bécsújhely soha nem látott háborús izgalmakat él át. Minden házban vörös lobogó leng a hűvös októberi reggelen, a községi épületek is vörös zászlódiszben, minthogy a város képviselőtestülete szociáldemokrata, mint maga a lakosság nagy többsége. A nacionalista Heimwehr vezetőinek hallatlan elszántságát bizonyítja, hogy éppen a munkások hatalmas erődítményébe vezetik fel szervezeteiket.

Már szombaton olyan volt a város képe, mint a galíciai had-

járatok idején a legforróbb tüzekben Lemberg. Dult és lázas hadszíntér.

Az utcákon nagy az élénkség, a gyárakban nem dolgoznak. A munkásság az utcákon hemzseg, mindenfelé katonai autók száguldanak s

a középületeket szuronyos őrsek szállták meg.

A bécsi ügyészség utasítására az őrizetbevevett kommunistákat Bécsbe szállították.

A bécsújhelyi vasútvonalon is

csendőrség vigyáz. Az egyes állomásokon aszociáldemokrata-párt vasutas szakszervezetéből és a német vasúti szervezetből alakított bizottságok a szolgálatot teljesítő vasúti tisztviselők vezetésével

biztonsági polgári őrseket szerveztek,

mert a kommunisták a vasutasok között sztrájkra izgatnak.

A bankok és bankfiokok minden készpénzkészletüket értékpapiraikat és letétjüket Bécsbe szállították.

nőke dolgozza ki a védőőrség osztagainak felvonulási tervzetét.

A Heimwehr-csapatok főhadiszállásán viszont, amelyet vörös-fehér-vörös lobogók erdeje vesz körül, Pabst nyugalmazott őrnagy, a nacionalisták vezérkari főnöke tartózkodik.

Legújabb értesüléseink szerint

a Heimwehr húszezer embert vonultat fel, míg a szociáldemokraták hatvan ezer embert vezényeltek ki az utcára.

Katonai kürtjelzések hangzanak az utcán, dübörgő motor-kerekpárokon hozzák a jelentéseket a küldöncök, a napfény ezernyi acélsisakon csillan meg, fegyverzörgés visszhangzik a kihalt utcákon.

Ilyen izgalmas órák remegő szárnyán jött el a mai kritikus, nehéz reggel...

Gépfegyverállások, acélsisakos őrtáratok Bécsújhely utcáin

A bécsújhelyi posta és táviróhivatalok tegnap óta katonai megszállás alatt vannak. A főpostahivatal előcsarnokában gépfegyvert állítottak fel, amely mellett két katona őrködik feltűzött szuronnal. Az egykori katonai akadémia épületét, amely a háború után nevelőintézetként alakították át, szintén katonaság szállta meg. A diákokat október 7-re hazaküldték és a tantermekben katonák laktak.

A polgári családok százával hagyják el a várost, az értékesebb tárgyakat ládába csomagolják, egyéb holmijukat pedig biztos helyekre rejtik.

Az üzleti forgalom teljesen megszűnt. A kommunisták tegnap este és ma reggel röpcédulákat osztogattak, amelyekben megegyezően felhívják a munkásságot, hogy

lépjen általános sztrájkba, szállja meg a pályaudvarokat és akadályozza meg a honvédelmi szervezetek felvonulását.

A Deutscher Turnplatz, a honvédelmi szervezetek felvo-

nulásának központja, valóságos vörös zászlótenger. Nincs kizárva, hogy a nacionalisták ezt provokációnak veszik s a vörös lobogók túltengése vezet majd zavargásokra.

A Schutzbund szocialista osztagainak fölvonulása megkezdődött.

A csapatok acélsisakot viselnek, fegyverzetük ázó és csákány, egyenruhájuk csukaszűrke.

Öfenböck, bécsújhely polgármestere rendelkezése értelmében szombaton életbe lépett a teljes szesztilalom.

Óráról-órara fokozódik az izgalom a városban. Az utcákon alig lehet civilembereket látni. Megerősített csendőrtáratok cirkálnak, középületek előtt.

Kürtársogás mellett most vonulnak fel a számukra kijelölt területre a védőőrség csapatai, amelyek most érkeztek Bécsből. Eddig körülbelül hatezer főnyi Schutzbund-sereg tartózkodik itt.

A főhadiszálláson, a lovassági kaszárnyában Vauguin honvédelmi miniszter és Buresch tartományi főnök intézkednek. Innen vezetik a hatezer főnyi katonaság, csendőrség és rendőrség hadmozdulatait.

A város északi részén, a Wiener-gasseban van a védőőrség központja, ahol Mayer nyugalmazott ezredes, a Republikanischer Schutzbund vezérkari fő-

Több mint ötven ezer ember állt szemben egymással, de egyetlen összecsapás nem történt

Letartóztattak cseh kommunistákat, akik rendzavarásra készültek

A bécsújhelyi események azokat igazolták, akik föltétlenül bíztak az osztrák nép józanságában, megfontolt, higgadt magatartásában és föltétlen fegyvelmeztségében. Mint valami lidércnyomásos álom után, úgy lélezkzik fel nemcsak Bécs lakossága, hanem az

egész Középeurópa a félelmetesnek ígérkező október 7. elteltevel. A tüntetések napja nyugodtan, minden rendzavarás nélkül telt el. A két párt felvonult ugyan egymással szemben és óriási tömegeket mozgató meg, de ezenkívül semmi esemény nem történt.

A felvonulások programszerűen, teljesen rendben, impozáns módon folytak le. A Heimwehr csapatok délelőtti kilenc-kor kezdték meg a felvonulást. Közel huszezren meneteltek, katonai fegyvelmeztséggel, kettős rendben. A díszmenet a katonai Akadémia előtt vonult el.

Az ellenfél, a „Schutzbund” nevű szocialista alakulat, mintegy 35 ezer emberrel vonult fel a város másik részén, szintén példás rendben, fegyvelmezten és programszerűen. Semmiféle incidens nem történt.

Hatvan rendzavarót letartóztattak

A rend biztosítása céljából a katonaság teljesen harcszerűen szállotta meg a várost, töltött puskákkal, lövésre kész tarackokkal, gépfegyverekkel és drótkadályokkal. A fegyverek használatára azonban afelvonuló pártok fegyvelmezett-sége miatt egyáltalában nem került sor.

Egyes kommunista csoportok részéről állítólag történtek rendzavaró kísérletek, ezeket azonban még idejekorán őrízethez vették és így a nyugalomnak senki sem zavarta meg.

Estefelé a Heimwehr-csapatokat teljes rendben elszállították a városból. Az utolsó különvonat negyedhét órakor hagyta el a várost. A szocialista Schutzbundok elszállítását akadályozta a hirtelen megeredt zápor, de később ez is minden fennakadás nélkül folyt le.

Egyes kommunista agitátorok megkíséreltek a Schutzbund gyűlése alatt lázító beszédet tartani a tömeghez, de a csendőrség azonnal közbelépett és letartóztatta őket. A bécsújhelyi járásbírószágon előállítottak hatvan egyént, közöttük Stern Viktor csehszlovák kommunista képviselőt és Slanskyt, a brünni „Rovnost” című kommunista lap szerkesztőjét. Ettől eltekintve a tegnapi nap nemcsak Bécsújhelyen, hanem az egész országban a legnagyobb nyugalommal folyt le.

Leobenben szintén nagy szocialista gyűlés volt, de itt sem történt semmi incidens. Az ország többi helyéről sem jelentettek semmiféle rendzavarást.

Katasztrófális eredmény a nagyváradi érettségi vizsgákon

A vizsgára állt 240 diák közül mindössze 83 ment át a szóbelin

Az ország minden részéből lesújtó híreket kapunk az érettségi vizsgák eredményéről, amely nemcsak a szegény diákok, hanem Anghelescu miniszter reformja felet is kimondja az ítéletet. Az országos eredményhez csatlakozik szomorúságos adataival a Nagyváradon most lezárult érettségi vizsga.

Ma délelőtt hirdették ki az eredményt a Gojdu-liceumban. Eszerint

írásbeli vizsgára állt: 240 diák;

ezek közül a tegnap egy hete kezdődött szóbelire engedtek: 169-et; ebből

átment: 83, vagyis 34 és fél százalék.

Egyébként itt adjuk az érettségi nyilvántartott nyolcvanhárom diák névsorát:

Az első: Jacob aius, 9.40 egységgel; 2. Jancu Klára 8.30; 3. Kertész Ferenc 8.10; 4. Szilágyi Magda 7.60; 5. Laureescu Konstantin és Waldmann Ferenc 7.50—7.50; 6. Némethy György és Radu Flóra 7.30—7.30; 7. Potoran Vasile és Pon-Dale György 7.30—7.30; 8. Popescu Konstantin, Lustrea Vasile és Jonescu Valentin 7.20—7.20; 9. Schwarz Felix 7.10.

Továbbá érettek, akiknek 7-

Publicațiune de licitație.

Subseminatul portarel prin această publică, că în baza deciziei Nr. G. 14272—1925 a judecatoriei de urbană Oradea în favoarea reclamantului Roza Ernsthaft pentru încasare creanței de 9600 lei și accesorii se fixează termen de licitație pe 8 Octombrie 1928 ora 5 p. m. la fața locului în Oradea Nagysötétág 230 Viaa lui Grósz unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară presce de vin, butovae, pat, dulap în valoare de 8700 Lei. In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Oradea, la 22 Septembrie 1928.

St. Opreșanu,
portarel.

935

hala Mária, Isztin Dezső, Kincsek Géza, Pétery Lajos, Codreanu Nicolae, Tamas János, Waldmann Emil, Szabó Imre, Varna György, Lazar Traján, Tuducan Florea, Samuila Teodor, Fürtös Jenő, Grosz Ernő, Niau József, Szilágyi György, Stanciu József, Brand Olga, Rosenbluth Aliz, Vlad Filofteia, Moldovan Veturia, Varga Éva, Léb József és Rátz Zsigmond.

Az Ágnes-Leánykör október 14-én d. e. 11 órakor az iskolának s délután 5 órakor műkedvelői előadást rendez az Orsolya-zárda nagy termében. Kincs István, a „Rabbi-lincsek” c. társadalmi művét hozzák színre fényes dekorációval, Galina J. Osvát M., Goran M., Tem H., Daru E., Hegedüs K., Meskó J.-a, Spora nővérek, Csekő M., Barkács B., Szabó E., Fazekas R., Szabó M., Tóth J. és Homoróczi J. előadásában. Mindenkit szívesen látnak. Önkéntes adományokat a Leánykör kulturális céljaira szívesen vesz a vezetőség.

OLCSÓ ÉS IZLÉSES

CIMTÁBLÁKAT

a legszebb kivitelben készít:

FÖLDES

Piața Unirii (Szent László-tér) 6 szám.

Kérjen ajánlatot.

ELEGANS + JO + OLCSÓ
SAS PASSAGE

Fest Tisztít

2 nap alatt

Kalinovcsán

a Sas alatt

Mos

Vasal

Szintartóan fest, vegyileg tisztít, chlormentesen mos

Végh

887

Fölvételi üzlet Regina Maria (Bémer-tér) 2. (Elit-kávéház mellett)

Apolló mozgó

Mától kezdve
5, 7 és 9 órakor

Vérhosszu

Lilian Gish legszebb filmje

Ezt megelőzi
egy nagyszerű
burleszk

Jön!

Jön!

Kritzendoriban
vesztettem el
a szívemet

Harry Liedtkevel a főszerepben

Heyman-Szinkör

Ma és a következő napokon;

Lilly Damita

legnagyobb slágerfilmje:

Szenvedélyes láncosnő

és minden előadáson

Tutánkhámen

ballett

előadja a KUBANY orosz
ballett társulat

Kedvezményes jegyek nem
érvényesek

Filmpalacc

(Sas palota)

Ma és holnap
5, 7 és 9 órakor!

A Schill huszárok

Előzőleg kétfelvonásos
vigjáték és új Híradó

A legközelebbi műsor:

A hittérítő

Liane Haid legszebb filmje

Biharmegyei Takarékpénztár

és Gazdasági Bank

Oradea, Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 3.

ALAPÍTÁTOTT: 1872

Teljesen belizetett saját tőkéi:

72 millió lei

Engedélyezett devizahely.
Vámcsékek. Pénzbevitel.
Takarékbetétek. Folyószámlák.
Átutalások. Váltószámítások.
Bekebelezéses kölcsönök ház- és földingatlanokra.
Előleg árukra és értékpapírokra.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez.

715

Ovadéklépes állampapírokat

kölcsönzünk.

A városi tanácsok felosztása ellen tiltakoztak a polgármesterek váradai kongresszusán

Vararu főfelügyelő szerint a felosztási arányszám — a multhoz képest — elenyésző

Tegnap délelőtt a városok szövetségének nagyváradi országos kongresszusán, Costinescu bukaresti főpolgármester elnöke alatt, a városi vagy tűz- és másféle károk elleni biztosításról volt szó. A kongresszus azt határozta, hogy a biztosító társulat alapszabály-tervezetét kinyomtatják és véleményezés végett megküldik valamennyi városnak.

Ezután a napirend kétségkívül legfontosabb és legérdekesebb pontjára: a közigazgatási törvény alkalmazásának és esetleges változtatásának kérdésére került a sor. Dumitru Grozdea-nak, a bukaresti állandó választmány tagjának hozzászólása bővelkedett érdekes momentumokban. Szerinte az új közigazgatási tör-

vény bizonyos tekintetben visszafelé fejlődést jelent a régi törvényhez képest. Például felhozta a törvény 51. szakaszát, amely a városok kötelességeit sorolja fel. E kötelességek közt vannak: oktatás, egyházak, közegészségügy és hasonlók. Grozdea furcsának tartja, hogy ezeket a kötelezettségeket a törvény a községek terhére rója, holott az évek során számos olyan állami szerv létesült, amelyeknek ezekkel a kérdésekkel kellene foglalkozniuk.

A hallgatóság zajos helyeslése közben jelenti ki Grozdea tanácsos, hogy módosítani kell a közigazgatási törvényt, az az szakaszát is, amely az adószedés jogát a városoktól elveszi.

A legfelsőbb közigazgatási tanács álljon ellen!

Az államszámviteli törvény egyes szakaszainak kritikája után Grozdea tanácsos és szavakkal ítéli el a mindenkor kormányoknak azt a tisztán kicsinyes politikai szempontok által diktált gesztusait, amelyekkel egymásután osztatja fel a városi tanácsokat. Ezzel a fejlődést gátló tendenciával a legfelső közigazgatási tanács szembe kell, hogy szegesse a maga erkölcsi erejét és törvényadta hatalmát.

Álljon ellen a legfelsőbb közigazgatási tanács a felosztató törekvéseknek! — mondja a hallgatóság tapsvihara közben Grozdea tanácsos.

Ebben a percben jön be a terembe Egry Gergely dr. polgármester, kezében a „Brassói Lapok” legfrissebb számával, amely közli a nagyváradi városi tanács felosztásáról szóló dekrétumot a comisia intermare névsorával együtt. Ez a hír, mintegy alátéve Grozdea tanácsos szavait, gyorsan száj-

ról-szájra jár a teremben.

— A legutóbbi másfél év folyamán — folytatja beszédét Grozdea tanácsos — nagyon kevés városi tanács megegyezett a felosztás veszélyétől.

Pedig nem volna szabad, hogy a minisztérium a városi tanácsokból párttagfogdosó intézményt csináljon. (Nagy taps.)

Aki a városért dolgozik, azt igen is, meg kell, hogy tartsák állásában, bármelyik politikai párthoz is tartozik.

Ezután Berceanu bukaresti alpolgármester beszél arról, a nagy munkáról, amelyet Bukarest városi tanácsa alig két év alatt kifejtett.

Jon Botez jas-i egyetemi tanár kéri a városok vezetőit, hogy legyenek segítségére a diákságnak.

Anastaziu Mavrodin nagyváradi tanácsos megemlíti, hogy Erdélyben azért vannak szép városok, mert itt politikai rendszerváltozás mindig nyomtalanul múlt el a városok vezetősége felett, míg az ókirályságban a városok vezetőségének is távoznia kellett, ha a kormány ment.

A városok — örökéletűek. Niculescu-Ritz, Bukarest alpolgármestere elmondja, hogy nemrég járt tanulmányozni a községi takarékpénztárak intézményét Németországban. Ott egy városi takarékpénztár igazgatója mondotta neki azt

az aforizmat, hogy a városok örökéletűek, ha az államok változnak is. Mert történelmi változások során a városok átkerülnek más államok szuverenitása alá, de a város, mint olyan, tovább élheti, fejlesztheti egyéni létét. Javasolja Ni-

Huszsázalékos felosztás — három év alatt

Ezután hangsúlyozza Vararu főfelügyelő, hogy a legfelső közigazgatási tanács mindenkori messzemenő ellenállást tanúsított olyan tendenciákkal szemben, amelyek városi tanácsok felosztására irányultak. Nem egyszer szembeszállt a legfelső tanács az Averescu-kormányval, amely nyakra-főre akarta felosztani a városi tanácsokat.

Vararu főfelügyelő azt mondja még, hogy valóban volt egy korszak Romániában, amikor politikai rendszerváltozás esetén, teljesen kicserélték a városok és községek vezetését is. Ez a szokás először 1900-ban tört meg. Azelőtt ugyanis mindig felosztatták a városi tanácsok 95 százalékát, míg 1900-ban, kormányváltás alkalmával, megmaradt a városi tanácsok 85 százaléka és csak 15 százalékot küldtek el kiváltalából. Mondta is akkor Károly király, hogy nagyon örül ennek — addigi uralkodása alatt bizony hozzá volt szokva, hogy kormányváltás esetén a városi és községi tanácsok 95 százalékát menesztik. 1926 elejétől fogva — mondja Vararu főfelügyelő — a városi tanácsoknak összesen csak 20 százalékát osztattuk fel, tehát egy-egy évre nem is egészen 7 százalék esik,

amely eredményhez, a mi politikai erkölcsünket ismerve, gratulálhatunk magunknak!

Néhány jelentéktelen felszólalás után Costinescu elnök a kongresszust befejezettnek nyilvánította. — Hangoztatta, hogy a politikai pártoknak meg kell érteniük, hogy a városi közigazgatásba legjobb elemeket kell küldeni.

culescu-Ritz, hogy a községi takarékpénztár intézményét honosítsák meg Romániában is.

Ezután Vararu közigazgatási főfelügyelő reflektál a felszólalásokra. Belátja, hogy ami a városok pénzügyi helyzetét illeti, a törvény tényleg korrekturna szorul. Viszont nem kell elfelejteni, hogy az állam pénzügyi helyzete sem volt eddig rózsás. Ha majd ez javulni fog, akkor javul a városok helyzete is.

Végezetül köszönetet mond Costinescu Nagyvárad városának, főleg Egry dr. polgármesternek a szívélyes fogadtatásért. Felolvassa Duca belügyminiszternek a kongresszus üdvözlő táviratára küldött köszönő választát. A jövő évi kongresszus Ploestiban lesz.

Bucsubankettre Nagyvárad városa a tiszti kaszinóban látta vendégül a kongresszus résztvevőit. A Lazarescu vendéglős kitűnő konyhájára valló menü harmadik fogása után az első pohárköszöntőt Egry Gergely dr. polgármester mondotta a királynak. Tósztoztak még: Bogdan Jonescu prefektus, Costinescu főpolgármester, Ciorogariu gör. kel. püspök, Valente Jonescu táblabíró és Anastaziu Mavrodin tanár.

Délután a kongresszus résztvevői meglátogatták a város környékét.

Őszi kalapudonságok érkeztek
Tóth úri divatüzletébe

SCHILL HUSZÁROK
SCHILL HUSZÁROK
SCHILL HUSZÁROK
ma és holnap
FILMPALACE

Harisnyák, keztyűk,
kötött-árak

678
legolcsóbban és nagy
választékban

Szenszki Miklósnál

Sas-passage.
Fiók-üzlet Regina Maria-tér.

Jön HARRY LIEDTKE!

A legszebb Harry Liedtke film:
Kritzendoriban vesztettem el a
szívemet.

Legközelebb az Apollóban.

A „Graf Zeppelin” kedden indul Amerikába

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Dr. Eckener, az újrendszerű kormányozható léghajók építője (aki 1924 novemberében a „Z. R. III” léghajón Németországból Amerikába repült), tegnap nyilatkozott az újságírók előtt. Eckener tudvalegyően a legutóbbi napok során három nagy utat tett „Graf Zeppelin” nevű kormányozható léghajóján és mind a három ut kitűnően sikerült.

Tegnap nyilatkozatában kijelenti dr. Eckener, hogy a „Graf Zeppelin” kedden elindul amerikai útjára. A személyzetén kívül tizenhat utas, ötszáz kilónyi csomagküldemény és tizenkétezer levél lesz a léghajón.

LILIAN GISCH

legnagyobb, legszebb filmje a

VÉRBOSZU

az Apollóban

HELICON

iparművészeti műterem.

Oradea, Rimanóczy-utca 4. sz. I. emelet.
Készít és állandóan raktáron tart:

Szűcsök és női szalonok részére a legújabb párisi és bécsi modellek szerint készült festett és bársony bundabéls-aplikációkat.

Művirágokat a legelőkeltebb művészi kivitelben.

Selyemkendőket és selyemsálakat a legújabb divat szerint.
Hozott anyagok bemintázását elvállaljuk.

350

A Königsvarter-család regénye egy szürke pör mögött

Körülbelül egy évvel ezelőtt Nagyváradra érkezett egy jónévű budapesti ügyvéd: dr. Laczkó Antal. Dr. Laczkó Antal Blaskovich Sándor budapesti lapszerkesztő társaságában érkezett és rövid pár órást tartózkodás után mindketten tovább vették útjukat a biharmegyei Gyapju községbe. Báró Königsvarter Melániét keresték fel Gyapjuban, Báró Königsvarternek Gyapjuban, Melanie ugyanis testvérhuga volt Blaskovich Sándornak, aki azért jött, hogy bizonyos anyagi kérdéseket rendezzen testvérbüggével.

„KEDVES ANYÁM! MIERT NEM VAGYUNK MI BÁROK?”

Blaskovich Melániét budapesti testvére mély szomorúságban találta. Báró Königsvarternek különös tépelődések izgatták. Egy levél feküdt előtte, amelyet két kis gyermeke írt közösen. Bécsből adta fel a levelet a két Blaskovich fiu, mert báró Königsvarter Melánia két gyereke az asszony anyai nevét viselik. Az ő születésük dátuma ugyanis már abba az időbe esik, amikor édesanyjuk törvényesen elvált a dúsgazdag nábob hírében álló báró Königsvartertől. A két fiu levele aggodó kérdésekkel volt teli és izgatott kíváncsisággal, hiszen már nem gyerekek írták ezt a levelet, hanem két felnőtt fiatal ember, akik gondolkodni tudnak. Két egyetemi hallgató, akik idegenben növekedtek, a családi életől távol, akiknek szívében talán leggyengébb gyerekkoruk óta ott ragódott valami kínzó, furcsa, megmagyarázhatatlan érzés, lúdták, hogy anyjuk előkelő és gazdag bárónő, de ők nem voltak bárók, az ő nevük nem az volt, mint az anyjuké és nem az volt, mint a bátyjuké, akik éppen úgy az anyja fiai voltak, mint ők. Mert báró Königsvarternek volt még egy fia, aki Berlinben lakik, saját palotája van, milliói aranyban, birtokai országokban elszórva, míg a két Blaskovich-fiu szerény sorban csak egyetemi hallgató Bécsben.

A gyapju kastélyban egyedül ült, a két fiu levelével kezében Königsvarter Hermanné Blaskovich Melánia és olvasta kérdező és elhalasztathatatlannul feleletre váró sorokat:

— „Kedves Anyám! Miért nem vagyunk mi bárók és miért nem vagyunk mi gazdagok, mint testvérünk, aki Berlinben él és aki éppen úgy a te fiad, mint mi...”

Erre kértek magyarázatot a Blaskovich-fiúk, akik tudomására hozták az anyjuknak azt is, hogy ugyanakkor, amikor ezt a levelet elküldték, írtak hasonló levelet berlini testvérbátyjuknak is, aki báró Königsvartertől nemcsak millióit, hanem nevét is örökölte.

A gyapju kastély urnöje kezében akkor már ott volt a másik levél is, amelyet Berlinből hozott a posta. Ez a levél röviden és kimérten írta meg az anyjának, hogy adja meg a választ, úgy, amint az van és úgy, amint azt illik, Bécsben a két bécsi fiúnak.

AZ ANYAI SZÍV

Báró Königsvarternek megörült a budapesti vendégeknek, akik éppen jókor toppantak be hozzá. Hiszen végre mégis csak asszony volt, tanácsot akart, tanácsot azok után, amiket sugallt neki az anyaiszív. A báróné attól tartott, hogy veszély fenyegetheti berlini fia részéről a még neki megmaradt egyetlen vagyont: a gyapju kétszázholdas birtokot és a kastélyt, amely tele volt pazar értékekkel. Nem nagy vagyon báró Königsvarter irdatlan nábob kincseiből, de az elvált férj csak Gyapjút hagyta volt feleségének, gyermeke anyjának. És csak ennyit hagyott meg Gyapjúból a földreform, ami még volt, azt szerette volna a báróné, ha az a kicsi zsugorodott vagyon lett volna a méltó válasz a két bécsi fiu aggodalmas, nehéz kérdésére. Az ügyvéd és a testvér kettő tanáccsal szolgáltak. A tanács értelmében báró Königsvarter Hermanné, Blaskovich Sándor lapszerkesztő és dr. Laczkó Antal budapesti ügyvéd, vonatra ültek és elutaztak Bécsbe. Bécsbe összeültek öten, ők hárman és a két Blaskovich-fiu. Arról volt szó ezen a tanácskozáson: hogyan lehet megmenteni a vagyont, hogy Gyapju ne lehessen másé, csak a két elmaradt gyereké, akik nem voltak bárók, csak az apjuk nevét viselték és akik nem ismerték meg a pompát, ami a báró Königsvarter

névhez fűződött? Az ügyvéd azt a tanácsot adta, hogy tegyék pénzzé Gyapjút, a birtokot és a kastélyt, amely a maga pazar be rendezésével mindig reprezentált a kitűnő karban tartott földekkel együtt: husz millió lejt. Meg is állapodtak abban, hogy az ügyvéd vevőt fog keresni és dr. Laczkó Antal Nagyváradon tárgyalásokba kezdett Erdős Zsigmond vasgyárossal, aki komoly vevőként jelentkezett. Az adás-vételi ügylet azután elhúzódott és siker nélkül fejeződött be.

PÖR 6300 PENGŐ ÜGYVÉDI KÖLTSÉGÉRT

Ez már nem regény, ez a legridegebb valóság. Talán nem is ideillő finálé. Dr. Laczkó Antal ügyvéd tevékenységi honoráriumaként 6300 pengő számlát prezentált báró Königsvarter Hermannének. A báróné sokalta dr. Laczkó követelését, nem is fizette ki, így perre került az ügy. A nagyváradai törvényszék tárgyalta dr. Laczkó Antal budapesti ügyvéd keresetét báró Königsvarter Hermannével szemben. Dr. Laczkó dr. Zoltán Károly ügyvéd képviselte. Gyapju urnökét dr. Rednik Gábor. A törvényszék azonban nem tudott ítélni, mert szükségesnek mutatkozott, hogy a tárgyalások kiegészítéseként beidézzék báró Königsvarternek is, ami meg is történt.

Bárdos László.

A vasúti kalauz, mint döntőbíró

Kellő tisztelettel és megértéssel fogadjuk a készülő vasúti üzletszabályzatnak azt a paragrafusát, amely utazás közben az utasok között keletkező vitás ügyekben a vasúti kalauzt jelöli meg döntőbíróként. Tegyük fel azt, hogy valakinek melege van a kupében és szeretné egy kicsit az ablakot kinyitni, hogy friss levegőt kapjon. A másik, kényesebb természetű utas azonban előzékenységével, udvariasságával és engedékenységével. Vannak esetek, ahol gorombasággal, káromkodással, sőt ha kell, pofonokkal is. Nem akarunk személyeskedni, de már az is megtörtént, hogy sokkal csekélyebb okok miatt tömegesen dobáltak le embereket a robogó vasútról.

Nálunk ilyesmi nem fordulhat elő és főképpen a jövőben nem. A vasúti üzletszabályzat ötletesen és remélhetőleg eredményesen oldja meg az utasok között felmerülő vitás kérdések problémáját: ha nézeteltérés keletkezik két utas között, azonnal hívják a kalauzt, aki dönteni fog. A kalauz bíraskodása megfélembeszít. Ha úgy találja, hogy annak

az utasnak van igaza, aki rá akar gyújtani, meg fogja ítélni a dohányzás jogát. Sőt még a friss levegőre is kijárása lehet annak az utasnak, aki a vonatvezető jogi véleménye szerint ezt jogosan követeli.

Ebben az egész kultúrképben nem az a különös, hogy a vasúti kalauzt döntőbíróvá nevezték ki. Hiszen külföldön is megtörténik, hogy sok esetben az utasok a vonatvezetőhöz fordulnak. De törvényes joggal ilyen hatalmat adni a vasúti kalauz kezébe mégsem tanácsos. Ahhoz, hogy valaki bíraskodjék, ha nincs is éppen diplomára szüksége, — mindenesetre bizonyos tájékozottsággal, emberismerettel és a társadalmi érintkezés formáinak biztos ismeretével kell bírnia.

Miért követeljük mi ilyen sokat a munkával terhelt, rosszul fizetett emberfele más teendővel ellátott egyszerű, de becsületes C. F. R. kalauztól. Miért kívánjuk tőle meg azt, hogy utasok felett bíraskodjék, különösen olyan utasok fölött, akik között kicsinyes kérdésekben is kontroverzia szokott keletkezni? Mert — ezt mi megint tapasztalatból jól ismerjük, — a vita nem egyszerű, polgári utasok között támad, hanem nagyállású, tekintélyes és féltelmetes hatalmu szabadjegyesek kö-

zött. Még a rendes bíróságnak is gondot okoz ilyen esetekben a böles, a tapintatos és a diplomatikus ítélet. Szívvel sajnáljuk a szegény kalauzokat, akiknek ezentul nemcsak az lesz a dolguk, hogy a jegyeket átlukasszák, hanem az, hogy tárgyalásokat folytassanak és ítéleteket is hozzanak.

MOZI

HEYMAN-SZINKÖR HETI MÜSORA (Telefon 29)

Hétfő és kedd: 5, 7 és 9-kor: Nagy premier! A szenvedélyes táncosnő Lily Damita legnagyobb sláger filmje és Tutankhamen balett, előadják a Kubany orosz társulat tagjai. Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

Szerda és csütörtök: A szenvedélyes táncosnő Lily Damitával és nagy balett. Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

AZ APOLLÓ MOZGÓ MÜSORA:

Okt. 8—11-ig: Vértessz. Lillian Gisch legszebb filmje.

Okt. 12-től kezdődőleg: Kritendorfbán vesztettem el a szívemet. Harry Liedtke legnagyobb, legszebb filmje.

A FILMPALACE MÜSORA

Hétfő: 5, 7 és 9 órakor: SCHILL HUSZÁROK.

Kedd: 5, 7 és 9 órakor: SCHILL HUSZÁROK. Utójár!

Szerda: 5, 7 és 9 órakor: premier! HITTÉRÍTŐ Liane Haid dal.

Jön: a NEVEZŐ FEMBER. Conrad Veidt — Mary Philbin!

Női kabátok

nagy választékban, az alanti olcsó árakban: 918

Minden színben, jó minőségben 1250 Leitől

Divatszínben szőrmével 1780 Leitől

Legfinomabb minőségben 2500 Leitől

Hevesi

divatruházában

Nic. Iorga (Zöldfa)-u. 8.

Parisien áruház feloszlik

Bulevardul Regele Ferdinand 5. Park-épület

Kötött ruhák, férfi, női- és gyermek puloverek, kabátok, mellények, férfi ingek, nyakkendők, női divatruk, harisnyák, keztyűk stb. Minden elfogadható áron kaphatók. A kirakatok olcsó áraiból meg lehet győződni.

Végeladás! Végladás!

Hatóságilag engedélyezett végeladás

Az összes raktáron levő szőnyegek, hencsertakarók, bútorszővetek stb. minden elfogadható áron kiárulhatnának.

BACK BERNÁI

Mária Királyné-tér 1. 718

Sulyos motorbicikli-baleset az Aradi-uton

A vezető sulyosan, a hátulülő utas és egy járókelő könnyebben sebesült.

Tegnap délből egy motor-kerékpárt sulyos kimeneteli véres szerencsétlenség ért Váradon. A katasztrófának

két könnyebb és egy sulyosabb áldozata van.

Az Estilap munkatársának a megdöbbentő sulyos szerencsétlenségről a következő részleteket sikerült megtudnia:

Viktor József mechanikus, aki az Andriská és Rosenbaum cégnél dolgozik, tegnap az Ord. 203. számú motorbiciklivel Szentanna községből jött haza Nagyváradra. A hátsó ülésen Gyenge István, Viktor József mechanikus unokaöccse, foglalt helyet. Minden legkisebb defektus nélkül érték a motorkerékpárosok Váradra, az Aradi-utra, ahol Viktor József beakart fordulni motorkerékpárjával az egyik Madár-utcába: hogy szülei lakására térjen.

Az Aradi-ut és az Alexandri (v. Teleki)-utca szögleténél, az uttesten, egy csoportban több férfi beszélgetett. Viktor többször egymásután túlkölt, hogy figyelmeztesse a bámészkodó embereket. A kis csoport a motorkerékpár szirénájának jelzésére szét is ugrott, de egyikük:

Kerekes Sándor iparos, a gép elé került.

Viktor József el akarva kerülni nagyobb szerencsétlenséget, nyomban le is tékezett, de Kerekest közben a motor elvágta úgy, hogy elterült a földön.

Ugyanabban a pillanatban fölfordult a motocykli is, amelynek nyergéből Viktor József hatalmas ivben repült ki az uttestre: lefordult Gyenge István is a motorkerékpár hátsó üléséről. Kerekes és Gyenge aránylag könnyen uszták meg a szerencsétlenséget, de annál sulyosabban sérült meg Viktor József, aki több sebből vérezve, eszméletlenül terült el az ut porában.

Hatalmas embertömeg gyűlt össze pillanatok alatt a szerencsétlenség színhelyén. Előbb a motorkerékpár sulyosan sérült vezetőjét szedték föl és vitték be a szomszédban lévő gyógyszerárba, ahol első segélyt nyújtottak. Ugyanitt köztették be Gyenge Istvánt és Kerekes Sándort, akik aztán saját lábukon mentek haza lakásukra. Miután Viktor Jó-

zsef kisebb agyrázkódást is szenvedett, egy bérkocsira emelték és beszállították a biharmegyei kórházba.

A sulyos szerencsétlenség ügyében a rendőrség megindította a nyomozást. A jelek szerint Viktor József nem tehető felelőssé a szerencsétlenségért, mert annak elkerülésére a maga részéről mindent elkövetett.

Szombaton éjjel betörő járt a Katholikus Körben

Vasárnap reggelre már bűnjelekkel együtt elfoglalták a tettest

Szombaton éjszaka négy óra tájban jelentették a rendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek behatoltak Boros Istvánnak és Pálffy Mihálynak, a Katholikus Kör épületében levő lakására és onnan

rengeteg ruhaneműt és 6000 lej készpénzt vitt el.

Történetesen Borodi György, a bűnügyi osztály főnöke teljesített központi ügyeletes szolgálatot és a jelentés vétele után, nyomban el is indult, hogy a vakmerő betörőt elfoghassa. Munkájának rövid néhány óra után már meg is volt az eredménye. Reggel nyolc órára a tettes: Brizkuc Viktor az összes bűnjelekkel együtt a rendőrségen volt.

Borodi a helyszínen tartott éjszakai szemle után, holt biztossra vette, hogy a betörést

csakis olyan egyén követhette el, aki tisztában volt a helyzettel. Az áruló nyomokból, az eldobott cigarettavégekből Borodi azt is megállapította, hogy az illető kapuzárás előtt elrejtőzködött az épületben.

A helyes nyomon elindulva, Borodi György

az egyik pincében ráakadt a betörőre,

aki éppen az alkalmas pillanatot leste, hogy zsákmányával eltávozhassék. Brizkuc kihallgatása során azzal védekezett, hogy

hónapok óta állatstalanul csatangol

és már nem volt mit ennie; azért határozta el magát a betörésre. A valaha jobb napokat látott, jó családból való fiatal embert ma délelőtt átadták az ügyészségnek.

Megalakult a legújabb nagyváradai klub, a soffőrök klubja

A nagyváradai soffőrök szombaton este nyolc órakor klubalapító gyűlést tartottak a Palace-étterem külön helyiségében. A gyűlésen a Soffőr Egylet új tisztikart választott a lemondott régi vezetőség helyére. Mintegy kétszáz hivata-

sos nagyváradai soffőr vett részt a gyűlésen, amelynek lelkes hangulatában

megalakították a legújabb nagyváradai klubot.

A soffőrök, akiknek száma napról-napra nő, élénk szükség-

gét érzik ma már annak, hogy társadalmilag erős szervezettel méltóan emelhesék magukat és védhessék existenciájukat. Férfitas önérettel határozták, hogy minden eszközzel küzdeni fognak azok ellen, akik hivatásukon foltot ejtenek és a közönség rokonszenvét befolyásolni akarják. A Palace épület hatalmas pincehelyiségében nyitják meg legközelebb elegáns klubhelyiségüket, amelynek tagjai éppúgy át fognak esni egy szigorú zsűri bírálatán, mint bármely kaszinó tagjai. Maguk között csak korrekt, egyenes jellemű társat tűrnek meg, aki a nagyváradai soffőrök jó hírnevét nem ejtethet csorbát. A szellemi élet fejlesztésére a klubban előadásokat fognak tartani, névös könyvtár és a napisajtó termékei állnak a tagok rendelkezésére.

A gyűlést Puticiu Traján rendőrprefektus nyitotta meg. A rendőrprefektus ígéretet tett, hogy a soffőrök vezetésével karöltve jár el minden rájuk vonatkozó ügyben.

Majd az új vezetőség megválasztására került a sor. Elnök: Popa Illés, alelnökök: Borsos Sándor és Gelber Igndc, titkár: Lupescu. A Soffőr Egylet vezetősége egyúttal a soffőrök klubjának is élén áll.

Magyarország dekalion bajnoksága

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: Magyarország idei dekalion-bajnokságát Hahn Károly (M. T. K.) nyerte 63.47.07 ponttal. 2. Cséfal (M. T. E.) 62 pont; 3. Kozák (T. F. S. C.) 53.70.32 pont.

Elégett 37220 hektoliter szesz

Párisból jelentik: Saint-Brieuxban egy szeszfinomító üzemben rövidzárlat folytán tűz ütött ki, amelyet nem lehetett megakadályozni. Nem kevesebb, mint 372200 liter tiszta szesz égett el.

október 23 Kedd

**Dohnányi
Telmányi
Marschalkó Rózi
Schubert emlék-
ünnepélye
a Katholikus Körben**

A legközelebbi
szenzációs műsor
A HITTERÍTŐ
a Filmpalaceban.

**BIZTOSÍTSÁ PÉNZÉT!
FEKTESSE BIZTOS ÉRTÉKBE!**

Vásároljon valódi orientális perzsákat, melyeket most nagy alkalmi vétel folytán igen előnyösen le szállított árban árulunk.

STERNBERG I.

Szönyeg és zongora nagyáruház
Piața Regina Maria, (Bémer-tér)

Az összes világhírű zongorák raktáron

Vagy szerezzen be egy világmarkás új zongorát, mert pesti cégünk nagy kötelei folytán részleteire is öt évi jótállással legolcsóbban nálam vásárolható.

Elsőrendű angol szabóság

Hollós uridivatüzletében

SPORT

A NAC legyőzte az NSC-t
a Törekvés a Crisanát

NAC-NSC 4:1 (2:0). (Bíró dr Morár). Törekvés-Crisana 4:1 (1:1)
(Bíró Schmied). (Barátságos mérkőzések).

Tegnap játszották le a szezon két utolsó barátságos meccsét.

A NAC-NSC meccs igen élénk és változatos volt. A vezető gólt Forók III. szerezte meg. A másodiklat Nemes rugta 11 esből.

A második felidőben Kocsis 11-esből szépít az eredményen. Kocsis oljára a NAC Nemes és Rónay oljával felel. A végeredmény tehát 4:1 a NAC javára. Az NSC-ből Demján és Sajti, a NAC-ból Hermann és Wittenberg hiányoztak. A NAC új haráncsikos dressze nagy feltűnést keltett. Legjobbák Sternberg, Guru, Fellner, Róth és Rónay voltak. Nagyon hasznosan játszott még Muszka, Kiss Gyuszi nagy tehetség. Az NSC-ből Bajor, Kocsis II., Budó, Nagy és Mezey játszottak az átlagon jóval túl, de a többiek is kielégítettek, Morár dr ról csak a legjobbakat írhatjuk.

A Törekvés-Crisana-meccs szintén jó sportot hozott. Eleinte a Crisana volt fölényben. A vezetést is megszerzik Mutti révén. De később nem bírják az iramot és kénytelenek átengedni a győzelmet a lelkesen játszó Törekvésnek, amelynek egyenlítő gólját Pajtás lövi.

A második felidőben Török, Gábor, Rigó és Nagy O. eredményesek. Rigó jelső sarkos gólya volt a nap legszebb jelenete.

A Törekvés legjobbjai Sarkadi, Nagy, Rigó, Barta és Pajtás voltak.

Szorgalmasan dolgoztak, még a Székelyk és Dézsi II. A Crisanából Bulzan, Carlach, Szőke, Hubik és Matei váltak ki.

A mérkőzést Schmidt vezette.
Crisana 1-b-Törekvés 1 b. 2:1

Videki eredmények

KOLOZSVÁR

Románia-Haggibor 12:0 (5:0)
(Bajnoki).

A Haggibor kapusa egymásután engedte be a potyábnál-potyább gólokat, ami teljesen demoralizálja a Haggibort úgy, hogy ennek játékosai teljesen kedvüket veszítik és csak sportszerűségből maradnak a pályán.

KAC-RMS 3:0 (1:0)

A KAC szebben játszott, a kolozsvári bajnokság állása a következő: 1. KAC 3 játék 6 pont; 2. RMS 3 játék 3 pont; 3. Románia 1 játék 2 pont; 4. Haggibor 2 játék 1 pont; 5. KMSC 1 játék 0 pont; 6. CFR 2 játék 0 pont; 7. U. 0 játék 0 pont.

○ Hencserek részletre Mansherger kárpitosnál, Reg. Ferd. 17.

Külföldi eredmények

Sabaria-WAC 4:0 (2:0)
Bástya-Bocskay 4:3 (2:2)
Somogy-Zala 6:1 (4:0)
Erzsébetváros-Attila 2:1 (1:1)
Pécs Baranya-Husos 2:0 (1:0)

vigjáték alakul ki a II-ik felvonásban. A magyar fordítás, ha lehet még szellemesebb és mulatságosabb, mint a német eredeti, mert hiszen Karinthy Frigyes fordító nemcsak követte az eredeti szöveget, hanem a maga genialitásából is annyit adott hozzá, hogy a magyar fordítás szinte különb, mint az eredeti. Budapestén a Vigszínházban játszották hosszú hónapokig. Kolozsvárott a múlt hónapban volt a bemutatója, úgy hogy a nagyváradi előadás olyan érett s minden ízében kidolgozott, hogy a közönségnek nagy gyönyörűsége lesz benne. A Hókuszpókusz vezető szerepeit Petrőczy Aliz, Hoykó Ferenc, Kemény László, Mihályi László, Tóth Elek, Mészáros, Lantos, játsszák. A Hókuszpókusz előadását pénteken megismétlik.

Harisnyák legolcsóbban Klein Vilmosnál

— Holnap este mutatják be a Marusját. Lew Urwanow fiatal orosz író romantikus mesejátékát mutatja be holnap a városi színház. A Marjusa egy fiatal orosz cselédleány történetét írja meg, aki az élet mély tragikus változatát álmódja végig és a végén boldog házasságban egyesül azzal, akit szeret. A Marjusa regényszerű szindarab, mely legközelebb áll a mozíhoz és minden jelenése érdekes, figyelmet lekötő izgalmas Marusjának Pesten az Új Színházban volt az első maevor bemutatója és ott több mint 50 előadást ért meg. Kolozsvárott a szezon elején mutatták be olyan nagy sikerrel, hogy minden este zsúfolt nézőtér figyelte Marusja sorsát. A Marjusa vezető szerepeit Marci Gizi, Laczkó Aranka, Körösi Juci, Petrőczy Aliz, Hoykó Ferenc, Kemény László, Mi-

hályi László, Lantos és Tóth Elek játsszák.

— Jövő héten lesz az Éva grófnő premierje. A jövő hét várva várt szenzációja, Martos, Ferenc és Szirmai Albert gyönyörű új operettjének, az Éva grófnőnek a premierje lesz. Ennek az előadásnak a keretében fog bemutatkozni az új primadonna Karácsonyi Ili, az új énekes bonvivant Solyom Győző és az új karmesterek egyike, Stefanidesz József és az új komikusok. Az Éva grófnő új kiállítás keretében fog színi kerülni.

HIREK

Heyman-szinkör

Ma és a következő napokon:

Lilly Damita slágerfilmje a

Szenvedélyes

táncosnő

és minden előadáson

Tutankhamen

ballett, előadja a KUBANY orosz

társulat. — Kedvezményes jegyek

nem érvényesek!

* SCHUBERT-ÜNNEPÉLY
október 23-án: Dohnányi, Telmányi és Marschalko Rózsiával. Három nagy művész egy estén: zongora-, hegedű és ének-művész együtt. Nagy kultur-esemény! Gyönyörű Schubert-program.

Szenvedélyes táncosnő
Lilly Damitával és
Tutankhamen ballett
a Heyman-szinkörben

* Hirdetmény városi munkálatokra. A „Principele Mircea” egyesületnél szükséges javítási munkálatok, a tűzoltóaktanyánál szükséges javítási munkálatok, valamint a „Csesztívő” épületnél szükséges javítások vállalati biztosítására a polgármesteri hivatal árlejtést hirdet, amelyre az ajánlatokat október 13-án, délelőtt 10 óráig kell beadni a városi mérnöki hivatalhoz (Városháza II. em., 2. sz.). Minden felvilágosítást megad a városi mérnöki hivatal a munkanapokon, a hivatalos órák alatt.

LILIAN GISH legszebb filmje
az Apollóban

* Margittaiak figyelmébe! Hegedüs kölcsönkönyvtár előfizethető Hercznél, Margittán.

* Orvosi hír. Dr. Izsa k. Ferenc szemorvos-operateur rendeléseit ismét megkezdte Str. Vlahuta 2. sz. (Szt. János-utca) alatt. Rendel. délelőtt 10 órától fél 1-ig, délután 3-6-ig.

Klein Vilmos

harisnyái a legjobbak.
Bul. Regele Ferdinand 3.

Lilly Damita föllépte és
Tutankhamen ballett
a Heyman-szinkörben

* Parkett fényesítő Rózsa-Viasz. Tükörsimává, világossá és fényessé varázsolja a legelhangyagoltabb parketteket. Kapható használati utasítással Farkas István „Apolló” drogueriájában.

* Tanase Nagyváradon. Szerdán, október 10 én és csütörtökön, 11 én este 9-kor a „Mária királyné” színházban a százhusz tagú „Carabus” társulat vendégszerepel: előadja Bukarest nagysikerű ujdonságát, a „Cioc Cioc Cioc”-ot. Káprázatos rendezés, 60 táncosnő, 16 eredeti londoni girl. A londoni Colosseum két tagja: Martha Krüger és Karnecky. Jegyek a román színház pénztáránál.

* Árlejtési hirdetmény. A városi kertésztelepen felállítandó virágház építési munkálatainak vállalati biztosítására Nagyvárad város polgármesteri hivatala árlejtést hirdet. Az ajánlatok zárt és lepecsételt borítékban október hó 15 én délelőtt 10 óráig adandók be a városi mérnöki hivatalba (Primaria II. em. 2. sz.) Ajánlati úrapok és felvilágosítások a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt beszerezhetők.

Szenvedélyes táncosnő
Lilly Damita és
Tutankhamen ballett

* Miről ismerjük meg az úriembert és az úri nőt? A viselkedéséről, a társasérintkezés módjáról, arról, hogy a jó modor törvényeit mennyire ismeri és tartja meg. Hiába történtek a jó modor területén a változó idők folyamán módosítások és eltulodások, a lényeg maradt a régi: a tapintat, az udvariaság és az előzékenység. Hogyan éljünk egymással szemben és hogyan éljünk egymás mellett, miként viselkedjünk otthonunkban és társaságban, szűk körben vagy a nyilvánosság előtt: ezt mondja el mindenki számára az Athenaeum Füzetek új száma: Dáma és Gavallér. Régen jelent meg hasznosabb kiizet ennél és érdekesebb is, mert lelkiismeretesen, ötletesen mondja el és sok kép-pel illusztrálja a társasérintkezés szabályait. A kitűnő és nagyszerűen kiállított füzet ára Lei 54. Kapható a Hegedüs Hirlapirodába.

Uri fehérneműt a legszebb kivitelben
készít **Tóth** uri divatüzlete 873

Ezeket kell olvasni

H. G. Wells
olcsó regény-
sorozatát

Anna Veronika
Istenek eledele
Williams Clissold I-II.
Mr. Polly
Amikor az üstökös
Egyelőre
Élet és kaland
Tona Bungay
Mr. Brittiny

Füzve 50, kötve 80 lei

Kapható
a Hegedüs Hirlapiroda
könyvosztályában

* Schöne Wienerin októberi száma már kapható a Hegedüs hirlapirodában.

Kötött kabátok, puloverek
legnagyobb választékban

Klein Vilmosnál

A VÁRADI SFATUL NEGUSTORESC BANKETTET ADOTT A POLGÁRMESTEREK TISZTELETÉRE

A váradi Sfatul Negustoresc elnöksége tegnap este a városban időző polgármesterek tiszteletére bankettet adott klubhelyiségében.

Ausztria — Magyarország 5:1 (2:1)

Bécsből jelentik: Óriási közönség jelenlétében folyt le Ausztria—Magyarország mérkőzése, amely katasztrófális veszteséggel végződött a magyarok részére. Ausztria 5:1 (2:1) arányban nyerte meg a játszmát. Több, mint 32 ezer ember volt jelen a mindvégig izgalmas mérkőzésen.

A játékot az osztrákok kezdi és már az első percekben kitűnik, hogy a magyar csapat összeállítása meglepően gyenge, csupán a fedezetsor kifogástalan. A csatárok tulkombinálnak.

Ezzel szemben az osztrákok sokkal határozottabban mozognak. A tizedik percben Siger kiugrik Ujvári mellett és öt méterről gólt rug.

Erre a játék durvább formákat ölt. A magyarok sorozatos támadásokat vezetnek, de állandó balszerencsével. A 26-ik percben Siger bombalövessel újra gólt lő. A 30-ik percben Hirzer remekül cselez és valószínűleg a labdával a kapuba. A félidő végéig a magya-

rok fölényben vannak, de eredmény nélkül.

A második félidőben Fogl II. lerugia Wesseliket és majdnem ugyanebben a pillanatban az osztrákok Takácsot. Mindkét játékot kiviszik a pályáról.

A 10-ik percben Wesselik, aki újra beállt a pályába, kornéből fejet és gólt lő. Ezután a magyarok valószínűleg összesnek. Ujvári megsérül és helyette Biri áll be. A 16-ik percben megint Wesselik, a 30-ikban Geschweidl lő gólt.

Bécs—Budapest városközi mérkőzés (Budapest) 8:2 (2:1) eredménnyel végződött. A budapesti csapat Kocsis helyett Senkeyvel állott fel. A játék elején magyar fölény alakult ki. Előbb két kornert érnek el, a 17-ik percben Tricska szintén kornéből érintetlenül, remekül gólt lő. Azután változatos játék következik. A 17-ik percben Juranic kiegyenlít. A 35-ik percben Lunge rug gólt.

Aztán a magyarok egymás-

után többször a kapu mellé lönek. A második félidő hatalmas irammal kezdődik, azonban csakhamar kitűnik az osztrákok fölénye. Egymásután hat gólt lönek.

A félidő közepén Gallnia megsérül, helyette Neuhaus áll be.

Ausztria—Magyarország amatőr válogatott (Bécs) 3:1.

Magyar—cseh boxviadalon Énekes pontozással legyőzi Pleozitit. Kocsis ugyanígy Vovnávit.

Szombathely: Sabaria—Wac 4:0 (2:0.)

A Marathon bajnokságot Galambos nyerte. A budapesti marathoni bajnokságot Galambos II. nyerte meg két óra 52 p. 35.6 mp. Második: Zeleika (Szeged.) Harmadik: Gyetvay (Szeged) és a cseh Halla negyedik. Összesen 13-an futottak be.

Szegedről jelentik: Délkerületi atlétikai versenyben: magasugrásban Késmárky 194 cm. országos rekordot ugrott.

Megtörtént Nagyvárad városi tanácsának feloszlatása

Hamarabb bekövetkezett, mint gondoltuk. Pár nappal ezelőtt, igen magasállású és teljesen beavatott politikusok mondták, hogy a legfelső közigazgatási bizottság csak október 10. táján ül össze, hogy Nagyvárad városi tanácsának sorsáról — tudjuk, milyen értelemben — döntsön. Ezt a döntést azonban a jelzett időpontnál előbb meghozták.

A kormányhoz egészen közeli álló „Universul” vasárnapi száma a következő kis hírt közli:

— A legfelső közigazgatási tanács kedvező véleményét adott a nagyvárad városi tanács feloszlatására. A „kedvező” szó, persze, itt nem azt jelenti, mintha a legfelső közigazgatási tanács véleménye Nagyvárad városi tanácsára nézve volna kedvező. Itt ez a jelszó arra vonatkozik, hogy a legfelső közigazgatási tanács, miután megvizsgálta Nagyvárad városi tanácsának „doszár”-ját, a belügyminisztérium véleményét tette magáévá, mely vélemény — tudjuk — a feloszlatásnak „kedvezett”.

Nagyvárad városi tanácsát a

belügyminisztérium a legfelsőbb közigazgatási bizottság javaslata alapján feloszlatta. A feloszlató végzést a kormány nevében Duca belügyminiszter már alá is írta s az iratok még ma délután a régenstanács céljából kerülnek jóváhagyás céljából. A dekrétum a „Manitorul Oficialnak” hétfői vagy keddi számában fog megjelenni.

A feloszlatást a belügyminisztérium öt ponttal indokolja meg:

1. A tanács Ullmann Ábrahám nagyvárad lakosnak jogtalanul földet utalt ki.
2. Aszfaltozás céljaira a tanács 728 ezer lelt utalt ki anélkül, hogy árverést tartott volna.
3. A Casa Comunala 12 millió lejt fizetett ki a tárcájában levő értékpapirokból.
4. A tanács Czell Károlynak

Elrabolták egy szociálista képviselőt

Berlinből jelentik: Az egész Németországban nagy feltűnést keltett az a kommunista csíny, amelyet Schwartz szociálista képviselő ellen követtek el. A kommunisták ugyanis Schwartz képviselőt elrabolták éppen akkor, amikor rádió előadást akart tartani. Az eljárás azonnal megindult, eddig azonban a rablással gyanúsított Schultz képviselőt, három kommunista társát és a rejtélyes sofőrt nem sikerült kinyomozni. Magánlaksértésért indítottak ellenük eljárást.

Macalik Alfréd kiállítása

Macalik Alfréd, a nagyvárad festőgárda kiváló tehetségu tagja, képzőművészeti rendez a Stern-palota egyik üztelében. Olajfestményeket, akvarelleket, rajzokat állít ki Macalik, akinek sokoldalú talentumáról ékes bizonyíték ez a legújabb kollektív kiállítás. Macalik ritkán lép a közönség elé, de mindannyiszor fejlődésének, nagyszerű kultúrájának, elmélyültségének újabb értékeivel lepi meg azokat a keveseket, akik igazi megbecsülést a művészeteknek. Nagyváradon a képek iránt csodálatosképpen minimális érdeklődés nyilvánul meg. De reméljük, hogy a publikum elcsökevényesedett esztétikai érzéke nemsokára éppen ugyerre fog kapni a képzőművészetek iránt, mint ahogy a jó színház tudata tudja táplálni az embereknek az érdeklődését a drámai művészetek iránt. Különös, hogy itt a képek iránt milyen csekély az érdeklődés, holott a koncertek zsúfolásig megtelnek, artisztikus filmeknél nem lehet helyet kapni és jó színházi előadások iránt lángoló az érdeklődés. Ennek az oka az, hogy a közönség nem tanulta meg, mit kell és hogyan kell képzőművészeti remekműveknél megcsodálni. A modern művész nem az emberek szentimentalizmusára, vagy történelmi és mitológiai ismereteire, reminiscenciáira bázisozza a maga művészetét. De tudni kell, hogy egy olyan modern látású festő, mint Macalik a saját legelvonatott szubjektivitását adja a képeken és ezeknek az értékeléséhez mindenki a saját legegényibb véleményét kell, hogy fűzze. Macalik nem tartozik a szélsőséges irányok követőihez, ő ragaszkodik a természetben meglévő szépségek-adta tárgyhöz és ezt a pillanatok hatása alatt vetíti ötletesen, eredetien a papírra, vagy a vászonra. És talán — ami szintén nem utolsó sorban való megemlítesre — nemcsak ötletesen és nemcsak szível-lelekkel, hanem olcsón is adja a képeket. Egy-egy rajza 1000—1200 lei és az olajfestményei, akvarellei alig drágábbak.

LILIAN GISH legszebb filmje az Apollóban

SCHILL HUSZÁROK
SCHILL HUSZÁROK
SCHILL HUSZÁROK
ma és holnap
FILMPALACE

Jön HARRY LIEDTKE!

A legszebb Harry Liedtke film:
Kritendorfbán vesztettem el a szívemet

Legközelebb az Apollóban.

APRÓHIRDETESEK

Levelezés

RONA FENYKÉPESZ mű-
termében Alexandri (Te-
lekli-utca 4. sz. 6. darab
MŰVESZI LEVELEZŐLAP
120 LEI, vagy 1 SZÉP NA-
GYTÁSSAL EGYÜTT 200
lei. 668

LACIKÁM! Levelet ma
küldtünk. Csók. 618

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lakás

KÉTSZOBÁS utcai la-
kás mellékhelyiségekkel
november elsejére kiadó
gyermektelen családnak
Str. Brancovici (Rákó-
czi-utca) 8. Velence. 605.

EGY szoba, konyha la-
kás november 1-re kiadó
Str. Densușianu (Jókai-u.)
23.

NOVEMBER 1-re orvosi
rendelőnek, ügyvédi irodá-
nak alkalmas utcai 2 szoba,
hall kiadó. Címét a Hegedűs
Hirlapirodában. 614

BUTOROZOTT szobát köz-
pontban esetleg teljes ellá-
tással keresek idősebb ur
részére, uri családnál. Ci-
mét a Hegedűs Hirlapiro-
dába kérek. 612

SZOBÁ, konyha, előszobás
lakást november egyre ke-
resek. Domján és Marko-
vits. 611

KÉTSZOBÁS lakás mellék-
helyiségekkel november
1-re kiadó. Str. Alexandrii
(Teleky-utca) 56. 572

KÜLÖNBEJARATU buto-
rozott szoba azonnal kiadó
Str. Milerand (Arany Já-
nos-utca) 6. Ajtó jobb. 622

KIADÓ Strada Strâmbă
(Görbe-utca) két utcai
fürdőszobás és egy szobás,
fürdőszobás lakás, novem-
ber elsejére. Értekezni Str.
Dr. Ion Ciordas (Berkovits
Ferenc utca) 21. 623

KERESEK 2, 3, 4 szobás
lakásokat novemberre jól
fizető uri feleimnek. For-
galmas utcában üzletnek,
műhelynek alkalmas helyi-
ség novemberre kiadó. Ba-
lázsné utóda, Nic. Jorga
(Zöldfa-u.) 21. fél 10-től.
635

Alkalmazás

INTELLIGENS német
asszony kisebb gyerme-
kek mellé ajánlkozók,
főnapra is. H. I. Jelleg-
re cimeket a kiadóba.
606.

PÉNZTÁRNOKNŐNEK

ajánlkozik jó megjelenésű,
intelligens urilány nagy
gyakorlattal, jó kézírással.
Szerény fizetési igénnyel
okt. 15-re. Címét a ki-
adóba kér. 567

FEHÉRNEMŰVARRÓNÓ

80 leírt házakhoz ajánl-
kozik, foltozást is vállal.
Alapi-utca 8. Ugyanott ha-
risnya stoppolás. 574

MINDENESZAKÁCSNÉ hosz-
szu bizonyítvánnyal ajánl-
kozik. Villányi-utca 3. 620

MŰASZTALOS tanoncok
fizetéssel felvételnek. Str.
Pilis (Pereces-u.) 11. 619

KISZOLGÁLÓ LEANY fel-
vétetik a Rimanóczy-fürdő
büféjében. 616

GYORS- és gépirónót, ma-
gyar, német azonnalra fel-
veszünk, románul tudók
előnyben. Cím a kiadóban.
625

KEZDŐ gépirónó felvétetik
a Szántó-féle „Zephir”
kályhauzletbe. Jelentkezés
a gyárban: Str. Mărăsești
8. szám. 624

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Adás-vevés

RÖVID zongora bérbe adó,
vagy eladó. Értekezni Bel-
városi tőzsde, Str. Parcul
Traian (Széchenyi-tér) 6.
571

ELADÓ beköltözhető üz-
letház a város legforgal-
masabb utcáján beve-
zetett remek pékség-
gel, 4 szobás parkettes la-
kással, 10 jószágra istálló-
val 850 ezer leiert, 4 la-
kásos sarokház jövedel-
mező 350 ezer lei. Weisz
Gizi Basarab Nyomda-u. 4.
Telefon 10-22. 587

CSERÉPKÁLYHÁK jó ál-
lapotban eladók. Strada
Rimanóczy 2. Házmaster-
nél. 613

Különfélék

BÖRGARNITURA, ebédlő,
háló, előszoba, konyha
eladó. Réti, Str. Nicolae
Jorga (Zöldfa-utca) 5. 630

TANULÓKAT Budapestre
teljes ellátással vállalkoz.
Schwartz Gyuláné, Strada
Delavrancea 22. 615

8 drb új gummi-kerék, egy
használt féderes kocsi el-
adó. Kovács Dezső, Strada
Lebedei (Hattyu-utca) 2.
617

ÜGYES varrónő házakhoz
ajánlkozik, munkát vállal
otthonra is. Címét a He-
gedűs Hirlapirodába kér.
621

VESZEK

legmagasabb napi árban
aranyat, ezüstöt, drága-
követ

ELADOK

nagyon olcsón minden-
féle saját készítésű ék-
szereket és svájci kar-
zseb és fall órákat,
úgyisint javítók
felelősséggel.

Urán,

Nic. Jorga (Zöldfa u.) 8
889

CSERÉP-KÁLYHÁT, vala-
mint vízmentes ponyvát
veszek. Str. Printul Carol
(Szilágyi Dezső-utca) 13.
626

IRÓASZTALOKAT

és egyéb irodai berende-
zéseket keresünk. Cimeket
Rudolf Mosse hirdető iro-
dába kérünk. 49

AUTOMOBILT ha venni,
eladni vagy kicserélni akar,
forduljon Pércyhez, Reg.
Ferdinand-út 22., ahol igen
jókarban levő, keveset hasz-
nált autót kaphat ked-
vező fizetési feltételekkel.
4434

FIATAL FÜSZERES romá-
nul tud állást keres. Cím a
kiadóban. 927

ELSŐRANGU teljes ellá-
tást kaphat házaspár vagy
2 urilány uricsaládnál Cím
a Hegedűs Hirlapirodában
928

ELŐNYOMDA felszerelés
olcsón eladó. RÉTI, Nic.
Jorga (Zöldfa-u.) 6. 629

GÉPHIMZEST jutányo-
san vállalkoz. Rőffné.
Astra (Gülányi-utca) 29.

Iskolakották nagy válasz-
tásban és olcsó árban csak
nálunk kapható. Hegedűs-
Hirlapiroda zeneműosztály.

Vadász & Schönfeld

bútorszövet és szőnyegáruház

Strada Alexandrii (Teleki-u.) 4. sz.
II-ik olcsó akciója megkezdődött.

A nagyszerű tavaszi vásárhoz ha-
sonlóan ismét nagytömegű
szőnyeg, függöny, te-
ritő és bútorszövet
kerül feltűnő olcsó
gyári árak mellett
eladásra

Hencserterítő
kiváló plüsch
Lei 1750.—

Átjáró szőnyeg
gyári smyrna
Lei 1200.—

Vadász & Schönfeld

Uri ruhát

elsőrangú ki-
vitelben ju-
tányosan készít, fordít, átalakít
uri
szabó
Take Ionescu (Körös-u.) 8. 739

Szőrmeárúk

nagy választékban, leg-
jutányosabban kapható

Leichner szűcs

Strada Ep. Ciorogariu 4.
906

Ha az orvos vese-, gyomor, méh-
csuszamlás, sérvek és operációknál,
áldott állapotban vagy gyermekágy
után, haskötőt rendel, — akkor
forduljon bizalommal

Kovács Sándornéhoz

Nilgész-telep 779-3

Bőröndök, aktatáskák, retikü-
lők és iskolatáskák nagy vá-
lasztékban,

Mindenféle javításokat jutányos áron
készítik.

ÖSZTREICHER,

818.
Strada Rimanóczy-utca 12.

DARABONT ÉS SZIKSZAY

uri szabók.

Meglepő olcsón

készítenek cégük részére lekötött angol divatalkelmékből

uri ruhákat

Bulev. Regele Ferdinand 24. Plebănia palota. 436

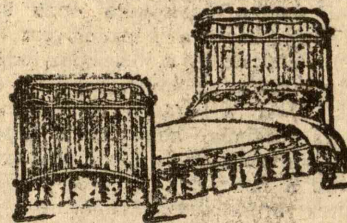
Látta-e már???

a HERBST ékszer, óra, bril-
liant, ezüstáruháza kirakatát ? ? ?
Piața Regina Maria (Bémer-tér) 1
Egy 14 kar. arany karóra 900 lei.
Egy 14 kar. arany férfi óra
3200—5000 leig.
Egy 14 kar. férfi aranylánc
300—500—1000 lei.
Egy Brilliant gyűrű 650—5000 leig.
Egy ar. gyűrű 160, 200, 300, 500 lei.
Minden elfogadható árrélt in vásárolhat !!!
592-2

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

Kelmefestő
Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

Vas- és rézbutor,
mosdóasztal, szek-
rényágyak gyári
terakata

KUN

Avram Iancu (Kossuth-utca 3. sz.)

Sonnenfeld Ador 777-44

Perzsa-szőnyegek

kültöldi fonalak, felvetők és lezőlők és
minták óriási választékban legolcsóbban

SZÉKELY-nél

szerezhetők be Oradea. Royallal szemben

Üzletemet teljesen átalakítva és friss áruval dusan felszerelve módomban áll
a legolcsóbb készpénz árban 6 hónapi
időtartalomra hitelbe kiszolgálni

Az áruim olcsóságáról és prima minőségéről bárki meggyőződhet minden vételkötelezettség nélkül.

WITRAEL GÁBOR Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 10 szám alatt.

Biharmegyei Takarékpénztárral szemben.

FIGYELMES KISZOLGÁLÁS.